

УДК 811.161.2'373:821.161.2'06.09(092)
DOI 10.31654/2520-6966-2024-25F-111-214-223

Бойко Н. І.

доктор філологічних наук, професор кафедри української мови,
літератури, культурології та журналістики
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя,
orcid: 0000-0003-0881-743X
email:bni_bni52@ukr.net

Самборин В. Л.

аспірантка факультету філології, історії та політико-юридичних наук
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
nika00007@ukr.net

Об'єктивація концепту любов у романі Григорія Тютюнника «Вир»

Стаття присвячена виявленню та характеристиці узуальних й індивідуально-авторських лексико-семантичних варіантів лексеми любов як об'єктиваторів концепту ЛЮБОВ, почуттєвої сфери, емоційних станів персонажів роману «Вир», особливостей використання одиниць лексико-семантичної та фразеологічної систем. З'ясовано, що об'єктиватором концепту ЛЮБОВ, почуття і відчуття любові в романі постає лексема любов, яка репрезентує низку узуальних лексико-семантичних варіантів: 1) любов – почуття щирої й глибокої сердечної прихильності; 2) любов – особа, яку люблять; 3) любов – інтерес, внутрішній, духовний потяг; 4) любов – інтимні стосунки. Індивідуально-авторська об'єктивація концепту ЛЮБОВ репрезентована лексико-семантичними варіантами, контекстуально мотивованими, вербалізованими експліцитними та імпліцитними семантичними планами: 1) любов – почуття приязні до особи протилежної статі, кохання; 2) любов – єднання двох душ; 3) любов – сила, що змінює людину, відіграє особливу роль, стає сенсом життя; 4) любов – мука, страждання. Семантика почуття і відчуття любові вербалізована в романі не лише експліцитно (із використанням відповідних лексико-семантичних варіантів субстантивів, атрибутивів, вербіативів, адвербіативів), а й імпліцитно – без використання найменувань на позначення почуття і відчуття любові, за допомогою індивідуально-авторських асоціацій, номінацій певних фрагментів доквілля, скерованих на вербалізацію почуттєвих інтенцій персонажів.

Виявлено, що знакова, індивідуально-авторська характеристика емоційних станів, почуття і відчуття любові в романі – у їхній амбівалентній репрезентації, використанні епітетних конструкцій, метафоричних моделей, порівняльних зворотів, парафраз. Контрастивну об'єктивацію почуття і відчуття любові зазвичай забезпечують контекстуальні поєднання лексем із протилежними аксіологічними семантичними планами, розлогі образні описи складних психоемоційних станів, відтворення внутрішніх портретних

характеристик персонажів на тлі пейзажів, українських краєвидів, картин природи тощо.

Ключові слова: *об'єктивація, вербалізація, концепт, любов, почиттєва сфера, емоційний стан, Григорій Тютюнник, роман «Вир».*

Розвиток сучасної лінгвоукраїністики перебуває в тісному зв'язку з новітніми напрямками мовознавства, послуговується поняттями лінгвістика тексту, лінгвостилістика, художній дискурс, мовна й концептуальна картини світу автора та їхні складники в контексті питань «мова і культура», «мова і людина», «мова і ситуація спілкування» [5, с. 115]. Такий підхід дає змогу простежити багатогранний мовосвіт художника слова, ураховуючи не лише внутрішньомовні, а й екстралінгвальні чинники, що мали вплив на його мовотворчість [1; 4; 10].

Художній дискурс закономірно відтворює виражально-зображальні засоби, характерні для певного періоду функціонування літературної мови. У цьому контексті дослідження окремих ідіостилів є актуальним і важливим. Встановлюючи особливості й закономірності функціонування виражально-зображальних засобів, будови художнього дискурсу, зосереджуємо увагу на вербалізації внутрішнього світу персонажів, на емоційній сфері. Провідним у дослідженні художнього дискурсу є антропоцентричний підхід. Це простежено в сучасній україністиці в процесі вивчення ідіостилю окремого автора, особливостей індивідуальної концептуальної й мовної картин світу (праці С. Єрмоленко, В. Жайворонка, В. Калашника, В. Кононенка, Н. Бойко, Н. Голикової, Т. Космеди, Л. Коткової, І. Кость, М. Кочергана, Л. Лисиченко, А. Мойсієнка, О. Муромцевої, Н. Сологуб, Л. Ставицької та інших мовознавців).

Кожен митець створює й репрезентує систему пріоритетних для нього й етносу національно-культурних цінностей, моделює індивідуальну концептосферу та образно відтворює її, передає своє бачення світу через траєкторію творчого мовомислення, що належить до маркерів його індивідуального мовостилу.

Зацікавлення викликають дослідження тих мовознавців, що вивчають художні дискурси, концептосфери, образні системи мовотворчості братів Тютюнків. Роботи присвячено аналізу слів автора при прямій мові в системі художнього дискурсу (Н. Гут, 2009, на матеріалі творчості Григорія та Григора Тютюнків) [3]; виявленню та описові індивідуально-авторської синонімії у творчості Григора і Григорія Тютюнків (Л. Май, 2013) [8]; дослідженню ключових концептів української ментальності у творчості братів Тютюнків (Н. Бондар, 2018) [2] та ін.

Постать Григорія Тютюнника в літературі менш помітна, його згадують набагато рідше, ніж його брата з низки причин: «набагато пізніший, порівняно з іншими письменниками, прихід Г. Тютюнника в літературу, дуже короткий період його творчості, що не перевищує навіть десятка років (із 1951 по 1961), невелика кількість написаних ним творів, а також те, що його роман «Вир» вийшов окремим виданням уже після смерті художника слова (перша книга – в 1960 році, увесь твір – у 1962)» [2, с. 8]. Відомі праці літературознавців (статті та нариси), у яких схарактеризовано роман автора (праці Л. Воловця, П. Гаврилова, А. Гурбанської, Л. Козубенка, І. Семенчука та ін.).

До актуальних і важливих мовознавчих проблем належить виявлення, класифікація та різноаспектна характеристика лексики, що вербалізує вияви людських почуттів і емоцій, номінує чи образно осповлює їх у художніх контекстах роману «Вир». Актуальність розвідки вбачаємо також і в необхідності поглибленого вивчення ідіостилю Григорія Тютюнника, зокрема номінативних та образно-художніх засобів об'єктивації концептів, що вербалізують психоемоційні стани персонажів, які на матеріалі роману «Вир» ще не були предметом дослідження в українському мовознавстві.

Роман «Вир» Григорія Тютюнника відтворює риси національної культури, український побут, соціальні й суспільні взаємини, порушує теми любові, кохання, вірності, співчуття, поваги, страждання, болю, тобто багатоголосся внутрішнього світу людини, її морально-етичних норм, поведінки тощо. До виразних складників концептосфери роману належить концепт ЛЮБОВ, який є предметом аналізу пропонованої студії.

Метою розвідки є визначення узуальних та індивідуально-авторських лексико-семантичних варіантів лексеми *любов* як об'єктиваторів концепту ЛЮБОВ, почуттєвої сфери, емоційних станів персонажів роману «Вир», особливостей використання одиниць лексико-семантичної та фразеологічної систем.

Тлумачні словники української мови фіксують низку узуальних лексико-семантичних варіантів лексеми *любов*, що є вербалізатором однойменного концепту: *любов* – почуття щирої й глибокої сердечної прихильності; *любов* – особа, яку люблять; *любов* – інтимні стосунки; *любов* – фізичний, тілесний потяг; *любов* – інтерес, внутрішній, духовний потяг; *любов* – пристрасть до чого-небудь [9, т.4, с.564].

Вербалізацію концепту ЛЮБОВ, почуття і відчуття любові забезпечують субстантиви *любов*, *кохання*, *закоханість*, *обождання*, *захват*, *захопленість*, *захоплення*, *прихильність*, *прив'язаність*,

пристрасть, уподобання та ін., вербіативи любити, кохати, пестити, закохуватися, захоплюватися, плекати, подобатися, цілувати та ін., ад'єктиви кохана, люба, чарівна, ласкава, загадкова, приваблива, неповторна, інтимні та ін., адвербіативи вірно, звабливо, гаряче, солодко та ін.

У романі об'єктиватором концепту ЛЮБОВ постає насамперед однойменна лексема, яка репрезентує низку узуальних лексико-семантичних варіантів:

1. Любов – почуття щирої й глибокої сердечної прихильності: *Тимко взявся за косу і вже хотів шаркнути нею по траві, але потім озирнувся, щоб глянути ще раз, чи вже далеко відійшла Орися. І коли він побачив її, щупленьку, босоногу, одну і нещасну на цьому світі, беззахисну й довірливу, як голубка, в своїй **любові**, то перший раз у житті відчув, як з хвилюючим болем застукотіло його серце і щось ласкаве, тепле, як ті світлі сльози, що він їх змив поцілунком з личка коханої, покотилося йому в душу, і кров забухала швидше, груди задихали вільніше, і, розтираючи рукою м'який гарячий клубок, що підступав до горла, Тимко подумав, що він тепер не одинокий і що йому є для кого жити на світі* [11, с. 266]. Узуальний лексико-семантичний варіант лексеми *любов* увиразнено низкою самобутніх виражально-зображальних засобів, із-поміж яких щемливі епітетні характеристики коханої (побачив її, *щупленьку, босоногу, одну і нещасну, беззахисну й довірливу*); етномарковане порівняння (як *голубка в своїй любові*); соматизми в складі узуальних та трансформованих фразеологічних одиниць, метафоричних моделей, порівнянь та оцінно маркованих епітетних найменувань (*застукотіло його серце, кров забухала швидше, груди задихали вільніше, гарячий клубок підступав до горла; з хвилюючим болем, щось ласкаве, тепле, як ті світлі сльози, що він їх змив поцілунком з личка коханої, покотилося йому в душу*).

2. Любов – особа, яку люблять: 1. *Хлопчик був закоханий першою **любов'ю**, молився на неї і втрачав над собою всю владу, як тільки її жагучі очі дивилися на нього* [11, с. 485]. 2. *Вона знала, чого прийшла мати, але перша не зачинала розмови. Хоч мати і була для неї доброю і не зробила ніякого зла, проте Орися не могла забути, як по ночах давилася сльозами, випрохуючи **любові**, вимолюючи Тимка, і від тих сліз осідала в Орисиних жилах гіркота. І тепер, як кажуть: «Усе прощається, та не все забувається»* [11, с. 551]. В обох контекстах домінує песимістична тональність, вербалізована на основі внутрішнього портретування персонажів. У першому фрагменті

опозитом любові постає семантика емотивно маркованої фразеологічної одиниці *втрачає над собою всю владу*, а в другому – комплексна об'єктивація негативно-оцінних семантичних планів, репрезентована узуальною фразеологічною одиницею (*давилася сльозами*); контекстуальними синонімами (*випрошуючи любові, вимолюючи Тимка*); індивідуально-авторською метафорою (*від тих сліз осідала в Орисиних жилах гіркота*); паремією (*як кажуть: «Усе прощається, та не все забувається»*).

3. Любов – інтерес, внутрішній, духовний потяг: *Дорош знав, що працювати фізично йому буде тяжко, бо здоров'я його ще слабе, та непевність відступила перед чарами весни, що дедалі більше заповнювали його, будили в душі тиху любов до природи, за якою він знудьгувався і яку сприйняв тепер з хворобливою вразливістю, так що йому лоскотало в горлі і пощипувало очі* [11, с. 113]. Узуальний лексико-семантичний варіант лексеми *любов* увиразнюють індивідуально-авторські метафори, у яких домінують позитивно-оцінні семантичні плани (*непевність відступила перед чарами весни; чари заповнювали його, будили в душі тиху любов*) з елементами амбівалентних (*природу сприйняв тепер з хворобливою вразливістю, лоскотало в горлі, пощипувало очі*).

4. Любов – інтимні стосунки: *Ось там вони ходили удвох цілу ніч, ховаючись із своєю любов'ю від усіх на світі, а він черпав їй воду з потоку, а вона жадібно пила з його жмень, як із ковша, і вода була холодна, така холодна, що трудило зуби* [11, с.564]; *Побанитись би оце, взяти із складу чисту білизну і ввечері до Ліночки. Хапай мить, щоб любити. Адже ж може бути так, що цюкне малесенький осколок...* [11, с. 547]. Останній контекст маніфестує роздуми «дженджеристого» ад'ютанта, який «разом із димом випахував свої думки», біля пораненого генерала.

Індивідуально-авторська вербалізація концепту ЛЮБОВ репрезентована лексико-семантичними варіантами, мотивованими контекстуально експліцитними та імпліцитними семантичними планами:

1. Любов – почуття приязні до особи протилежної статі, кохання: *Довго сидів він нерухомо серед піщаної пустелі, під синім небом, на теплій від сонця землі, на якій, одначе, не так-от легко жити людині. «Що ж, – думав він, дивлячись на розметані вітром білі хмари на обрії, – був би у мене рідний батько, може, і благословив би нашу з тобою любов, Орисю, притулок нам дає»* [11, с. 129]. Контекстуально семантика емотива *любов* ускладнена семами «одруження», *благословити любов* – «давати згоду (дозвіл) на одруження». Особливість об'єктивації почуттєвого стану вбачаємо в

його амбівалентності, експлікації через думки персонажа, мисленевого звертання до коханої.

2. Любов – єднання двох душ: – *Тимку, скажи, чого воно так, що людей багато на світі, а серце любить тільки одного? – тихо запитала Оріся, лежачи на грудях в обіймах коханого. – Хто ж його знає. Я десь читав у книжці, що душа душу шукає. От як зійдуться такі душі, що в них усе однакове, то й полюблять одна одну* [11, с. 233]. Індивідуально-авторський лексико-семантичний варіант мотивований контекстуально соматизмами серце та душа, які об'єктивують почуття закоханих на основі метафоричних моделей, де соматизми метонімічно співвіднесені з образом молодого людини.

3. Любов – сила, що змінює людину, відіграє особливу роль, стає сенсом життя: *Тимко подумав, що він тепер не самотній і що йому є для кого жити на світі. З цієї хвилини все те, що він бачив навколо себе, чув і відчував, повнилось для нього новим змістом: йому ніби вставили інші очі, і він ними бачив тепер те, чого раніше не помічав, йому ніби підмінили душу, і він тепер відчував те, про що раніше й не догадувався. Навіть звуки він сприймає тепер по-іншому. Він косив повагом, раз за разом махаючи косою і майже не відчуваючи її в руках, така вона була легка* [11, с. 267]. Індивідуально-авторський лексико-семантичний варіант контекстуально вмотивований низкою імпліцитних семантичних планів: *є для кого жити на світі; новий зміст; інші очі; підмінили душу; відчував те, про що раніше й не догадувався*. Внутрішній портрет персонажа, його динамічний позитивно-оцінний емоційний стан репрезентовано на тлі природи, лугового багатотрав'я, аксіологічно суголосного з людиною, яке також зазнає позитивних змін, підтверджених темпоральними зіставленнями колись і тепер: *Трава, яка здавалася йому раніше похмуро-сивою, гнівною під нальотами вітру, сталюю, дзвенючою, як щось неживе, тепер розступалася перед ним прозоро-зеленою морською хвилею, як перед молодим богом, розкриваючи те, що раніше приховувала: всю свою потаємну красу* [11, с. 267]. Внутрішній портрет персонажа контекстуально увиразнений метафоричними моделями, парафразою *молодий бог* (парубок) та кольорономеном *зелений*, який традиційно є символом молодості, краси й веселощів, а «відсутність зеленого кольору символізує занепад живої природи, її смерть, завмирання, й емоційно маркується як стан жаури, суму, туги» [10, с. 71].

4. Любов – мука, страждання: *І Оріся ненавиділа й готова була якнайсуворіше покарати тих людей, що гнівають і мучають її*

коханого, їй і в голову не приходило, що найбільше Тимко мучиться саме через неї, через їхню баламутну, засуджену всім селом **любов** [11, с. 231]. Песимістична настроєвість контексту сформована на основі асоціативних зіставлень, увиразнена негативно-оцінними дієсловами (*ненавиділа, гніваються, мучають, мучиться*) та епітетними характеристиками почуття любові (*баламутна, засуджена всім селом*).

Асоціатом почуття і відчуття любові в романі постає дієслово *поцілувати*: – **Поцілуй мене, Тимку. Я тоді про все горе забуду. Він обачно озирнувся навколо, ніжно взяв у долоні голівку і поцілував її по-батьківськи, в лоб, погладив по волоссячку. Вона вдячно глянула на нього прояснілими, як небо після дощу, очима і, якимось жалісно усміхнувшись, пішла лукою** [11, с.267]. Специфічну емотивно-оцінну настроєвість контексту забезпечує поєднання амбівалентних почуттєвих виявів: *ніжно, демінутивні голівка і волоссячко, вдячно глянула – горе забуду, жалісно усміхнувшись*. До стилістичних, виражально-зображальних маркерів належить почуттєво-візуальне порівняння *прояснілих очей із небом після дощу*.

Отже, об'єктиватором концепту ЛЮБОВ, почуття і відчуття любові в романі постає лексема *любов*, яка репрезентує низку узуальних лексико-семантичних варіантів: 1) любов – почуття щирої й глибокої сердечної прихильності; 2) любов – особа, яку люблять; 3) любов – інтерес, внутрішній, духовний потяг; 4) любов – інтимні стосунки. Індивідуально-авторська об'єктивація концепту ЛЮБОВ репрезентована лексико-семантичними варіантами, контекстуально мотивованими, вербалізованими експліцитними та імпліцитними семантичними планами: 1) любов – почуття приязні до особи протилежної статі, кохання; 2) любов – єднання двох душ; 3) любов – сила, що змінює людину, відіграє особливу роль, стає сенсом життя; 4) любов – мука, страждання. Семантика почуття і відчуття любові вербалізована в романі не лише експліцитно (із використанням відповідних лексико-семантичних варіантів субстантивів, атрибутивів, вербіативів, адвербіативів), а й імпліцитно – без використання найменувань на позначення почуття і відчуття любові, за допомогою індивідуально-авторських асоціацій, номінацій певних фрагментів довкілля, скерованих на вербалізацію почуттєвих інтенцій персонажів.

Знакова, індивідуально-авторська характеристика емоційних станів, почуття і відчуття любові в романі – у їхній амбівалентній репрезентації, використанні епітетних конструкцій, метафоричних

моделей, порівняльних зворотів, парафраз. Контрастивну об'єктивацію почуття і відчуття любові зазвичай забезпечують контекстуальні поєднання лексем із протилежними аксіологічними семантичними планами, розлогі образні описи складних психоемоційних станів, відтворення внутрішніх портретних характеристик персонажів на тлі пейзажів, українських краєвидів, картин природи тощо.

До перспектив подальших студій належить визначення узуальних та індивідуально-авторських лексико-семантичних варіантів лексеми *любов* як об'єктиватора концептів *материнська любов*, *батьківська любов*, *любов до рідної землі*, *до рідного краю*.

Література

1. Бойко Н. І. Семантична основа лексичної експресивності. *Лінгвостилістичні студії* : наук. журн. / [редкол. : С. К. Богдан (голов. ред.) та ін.]. Вип. 4. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. С. 39–54.
2. Бондар Н. В. Базові концепти української ментальності у творчості братів Тютюнників : автореф. дис. ... канд. філол. Наук : спец. 10.02.01. Запоріжжя, 2018. 20 с.
3. Гут Н. В. Слова автора при прямій мові в системі художнього тексту (на матеріалі творчості Григорія та Григора Тютюнників): автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ, 2009. 20 с.
4. Ермоленко С. Нариси з української словесності: стилістика та культура мови. Київ: Довіра, 1999. 431 с.
5. Ермоленко С.Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження. *Мовознавство*. 2005. № 3–4. С. 112–125.
6. Історія української літератури. Т. II. Київ: Наукова думка, 1988. 741 с.
7. Калько В. Лінгвокультурний аналіз концепту КОХАННЯ (на матеріалі українських паремій). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство. 2013. Вип. 1. С. 44–48.
8. Май Л. М. Індивідуально-авторська синонімія у творчості Григора і Григорія Тютюнників: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01. Одеса, 2013. 20 с.
9. Словник української мови : в 11-ти т. Київ : Наукова думка, 1970–1980.
10. Сютя Г. Лінгвосвіт поезії авторів Нью-Йоркської групи: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2010. 164 с.
11. Тютюнник Г. М. «Вир». Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printitzip.php?tid=464>

References

1. Boiko, N. I. (2016). Semantychna osnova leksychnoi ekspresyvnosti [Semantic basis of lexical expressiveness]. *Linhvostylistychni studii – Linguistic studies*. Vol. 4, 39–54 [in Ukrainian].
2. Bondar, N. V. (2018). Bazovi kontsepty ukrainskoi mentalnosti u tvorchoosti brativ Tiutunnykiv [Basic concepts of the Ukrainian mentality in the work

of the Tyutyunnik brothers]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

3. Hut, N. V. (2009). Slova avtora pry priamii movi v systemi khudozhnogo tekstu (na materiali tvorchosti Hryhoriia ta Hryhora Tiutiunnykiv) [The author's words in direct speech in the system of artistic text (based on the work of Hryhoriy and Hryhori Tyutyunnik)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

4. Iermolenko, S. (1999). *Narysy z ukrainskoi slovesnosti: stylistyka ta kultura movy* [Essays on Ukrainian literature: stylistics and language culture]. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].

5. Iermolenko S.Ia. *Linhvostylistyka: osnovni poniattia, napriamy y metody doslidzhennia* [Linguistics: basic concepts, research directions and methods]. *Movoznavstvo – Linguistics*. Vol. 3–4, 112–125 [in Ukrainian].

6. *Istoriia ukrainskoi literatury*. (1988). T. II. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].

7. Kalko, V. (2023). *Linhvokulturnyi analiz kontseptu KOKhANNia* (na materialy ukrainskykh paremii) [Linguistic and cultural analysis of the concept of LOVE (on the material of Ukrainian paremies)]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filohichni nauky. Movoznavstvo – Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Philological sciences. Linguistics*. Vol. 1, 44–48 [in Ukrainian].

8. Mai, L. M. (2013). *Indyvidualno-avtorska synonymiia u tvorchosti Hryhora i Hryhoriia Tiutiunnykiv* [Individual-author synonymy in the work of Hryhor and Hryhori Tyutyunnik]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Odesa, 2013.

9. *Slovnyk ukrainskoi movy (1970–1980)*. [Dictionary of the Ukrainian language]. Kyiv : Nauk. Dumka [in Ukrainian].

10. Siuta, H. (2010). *Linhvosvit poezii avtoriv Niu-Yorkskoi hrupy: monohrafiia* [Linguistics of poetry by authors of the New York group]. Kyiv: Vydavnychi dim Dmytra Buraho [in Ukrainian].

11. Tiutiunnyk, H. M. Vyr. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printzip.php?tid=464> [in Ukrainian].

Boyko N. I.

Doctor of Philological Sciences, Professor of the Subdepartment of Ukrainian Language, Literature, Cultural Studies and Journalism of Nizhyn Mykola Gogol State University
orcid: 0000-0003-0881-743X,
email:bni_bni52@ukr.net

Samboryn V. L.

Postgraduate Student of the Department of Philology, History and Political and Juridical Sciences of Nizhyn Mykola Gogol State University
orcid: 0000-0003-4918-4034
nika00007@ukr.net

Objectification of the concept of love in Grigory Tyutyunnyk's novel «Vyr»

Annotation. The article is devoted to the identification and characterization of usual and individually authored lexical-semantic variants of the lexeme love as objectifiers of the concept of LOVE, the sensory sphere, the emotional states of the characters of the novel «Whirlpool», the peculiarities of the use of units of the lexical-semantic and phraseological systems. It has been found that the objectifier of the concept of LOVE, the feeling and feeling of love in the novel is the lexeme love, which represents a number of usual lexical-semantic options: 1) love - a feeling of sincere and deep affection; 2) love is a person who is loved; 3) love - interest, inner, spiritual drive; 4) love is an intimate relationship. The individual and authorial objectification of the concept of LOVE is represented by lexical-semantic options, contextually motivated, verbalized explicit and implicit semantic plans: 1) love - feelings of affection towards a person of the opposite sex, love; 2) love is the union of two souls; 3) love is a force that changes a person, plays a special role, becomes the meaning of life; 4) love is torment, suffering. The semantics of feelings and feelings of love are verbalized in the novel not only explicitly (using appropriate lexical-semantic variants of substantives, attributes, verbatives, adverbials), but also implicitly - without using names to denote feelings and feelings of love, with the help of individual author associations, nominations certain fragments of the environment directed at the verbalization of the emotional intentions of the characters.

It was revealed that a significant, individual and authorial characteristic of emotional states, feelings and feelings of love in the novel is in their ambivalent representation, the use of epithet constructions, metaphorical models, comparative turns, paraphrases. Contrastive objectification of feelings and feelings of love is usually provided by contextual combinations of lexemes with opposite axiological semantic plans, extensive pictorial descriptions of complex psycho-emotional states, reproduction of internal portrait characteristics of characters against the background of landscapes, Ukrainian landscapes, pictures of nature, etc.

Key words: objectification, verbalization, concept, love, sensory sphere, emotional state, Hryhoriy Tyutyunnyk, the novel «Vyr».